

**STANOWISKO ZARZĄDU
DOTYCZĄCE ZASTRZEŻENIA FIRMY AUDYTORSKIEJ
DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK OBROTOWY 2019 ORAZ SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZ-
DANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA ZA ROK OBROTOWY 2019**

W dniu 20 marca 2020 r. firma audytorska PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. wydała sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego oraz sprawozdanie z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Tech Invest Group S.A. (dalej: „Spółka”, „TIG”) za rok obrotowy 2019.

W ocenie firmy audytorskiej sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelnie i jasno obraz sytuacji majątkowej i finansowej TIG na dzień 31 grudnia 2019 roku, wyniku finansowego oraz przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia zgodnie z ustawą o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z ustawą o rachunkowości, a także z wpływającymi na jego treść postanowieniami statutu Spółki,
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości,

oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelnie i jasno obraz sytuacji majątkowej i finansowej Grupy TIG na dzień 31 grudnia 2019 roku, wyniku finansowego oraz przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia zgodnie z ustawą o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z ustawą o rachunkowości,
- jest zgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych,
- jest zgodne z wpływającymi na jego treść postanowieniami statutu TIG,

jednak z wyjątkiem (ewentualnych) skutków spraw (okoliczności), na które firma audytorska zwróciła uwagę, wydając opinie ze wskazanymi niżej zastrzeżeniami.

„Spółka, na dzień 31 grudnia 2019 r., wykazuje w bilansie w pozycji *Długoterminowe aktywa finansowe* udziały i akcje w jednostkach, w których posiada zaangażowanie w kapitale oraz w pozostałych jednostkach (dalej spółki portfelowe) w łącznej kwocie 3.120,8 tys. zł, co stanowi 68,9% sumy bilansowej. Inwestycje te wyceniane są w wartości godziwej lub – w przypadku, gdy na dzień bilansowy nie istnieje cena rynkowa ustalona w aktywnym obrocie regulowanym bądź wartość godziwa nie może być ustalona w inny wiarygodny sposób – w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zarząd, na podstawie wiedzy operacyjnej wynikającej z realizowanej polityki inwestycyjnej oraz aktualnych wybranych informacji finansowych otrzymanych od spółek portfelowych, przeprowadził analizę bieżącej sytuacji finansowej i operacyjnej tych spółek i dokonał na jej podstawie odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Naszym zdaniem procedury te nie zastępują testu na utratę wartości zgodnie z ustawą o rachunkowości. W związku z tym nie byliśmy w stanie uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów badania,

że przyjęte założenia dotyczące szacunków utraty wartości są racjonalne. W rezultacie nie jesteśmy w stanie sformułować wniosku, czy wartość długoterminowych aktywów finansowych w spółkach portfelowych wykazana w bilansie na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz aktualizacja wyceny aktywów portfelowych prezentowana w rachunku zysków i strat za 2019 rok, a także powiązane odpowiednie pozycje zestawienia zmian w kapitale własnym, rachunku przepływów pieniężnych oraz ujawnień nie zawierają istotnego zniekształcenia."

„Grupa, na dzień 31 grudnia 2019 r., wykazuje w bilansie w pozycji *Długoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach* udziały i akcje spółek portfelowych o wartości 1.594 tys. zł, co stanowi 40% sumy bilansowej. Inwestycje te wyceniane są w wartości godziwej lub – w przypadku, gdy na dzień bilansowy nie istnieje cena rynkowa ustalona w aktywnym obrocie regulowanym bądź wartość godziwa nie może być ustalona w inny wiarygodny sposób – w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zarząd, na podstawie wiedzy operacyjnej wynikającej z realizowanej polityki inwestycyjnej oraz aktualnych wybranych informacji finansowych otrzymanych od spółek portfelowych, przeprowadził analizę bieżącej sytuacji finansowej i operacyjnej tych spółek i dokonał na jej podstawie odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Naszym zdaniem procedury te nie zastępują testu na utratę wartości zgodnie z ustawą o rachunkowości. W związku z tym nie byliśmy w stanie uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów badania, że przyjęte założenia dotyczące szacunków utraty wartości są racjonalne. W rezultacie nie jesteśmy w stanie sformułować wniosku, czy wartość długoterminowych aktywów finansowych w spółkach portfelowych wykazana w bilansie na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz aktualizacja wyceny aktywów portfelowych prezentowana w rachunku zysków i strat za 2019 rok, a także powiązane odpowiednie pozycje zestawienia zmian w kapitale własnym, rachunku przepływów pieniężnych oraz ujawnień nie zawierają istotnego zniekształcenia."

Zarząd TIG przedstawia następujące stanowisko do powyższej kwestii:

1. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną, głównie poprzez nabywanie/obejmowanie akcji i udziałów spółek znajdujących się na wczesnym etapie rozwoju, w tym zwłaszcza tych, których model biznesowy oparty jest o nowe technologie.
2. Z zastrzeżeniem punktu 2a, posiadane przez Spółkę aktywa **wyceniane są w księgach rachunkowych po cenie nabycia (która uwzględnia koszty transakcji) pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.**
- 2a. Z całego portfela inwestycyjnego TIG na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 r. jedynie akcje T-Bull S.A., w związku z ich notowaniem na zorganizowanym rynku GPW, zostały zaprezentowane według wartości rynkowej.
3. Mając na uwadze Ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 1994 nr 121 poz. 591, **dalej „Ustawa”**) oraz Krajowy Standard Rachunkowości nr 4 „Utrata Wartości Aktywów” (**dalej: „KSR”**), nie rzadziej niż na każdy dzień bilansowy Spółka powinna ustalić, czy zachodzi potrzeba przeprowadzenia procedury ustalania odpisu aktualizującego wycenę aktywów spowodowanego utratą przez nie wartości. Badanie potrzeby przeprowadzenia procedury aktualizacji wyceny aktywów służyć ma **ustaleniu aktywów, których zdolność do przynoszenia korzyści ekonomicznych ulegnie w przyszłości najprawdopodobniej zmianie na gorsze w stosunku do pierwotnych planów towarzyszących ich nabyciu.**
4. Spółka dokonuje wszystkich inwestycji przy założeniu, że pozyskane aktywa (akcje i udziały) w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki, a potencjalny zwrot z inwestycji może być ponadprzeciętnie wysoki.

Nabywaniu przez Spółkę akcji/udziałów towarzyszy przeprowadzenie właściwej analizy i przyjęcie odpowiednich założeń. Decyzja o dokonaniu inwestycji zapada tylko wtedy, gdy może ona przynieść oczekiwaną stopę zwrotu w określonym horyzoncie czasowym.

Działalność ukierunkowana w powyższy sposób cechuje się wysokim poziomem ryzyka niepowodzenia (utrata zainwestowanego kapitału).

5. Mając na uwadze powyższe, prezentowane w bilansie udziały i akcje spółek portfelowych wyceniane są po cenie nabycia (która uwzględnia ewentualne koszty transakcji).

Dopóki dana spółka portfelowa znajduje się wciąż na wczesnym etapie rozwoju, ale realizuje określoną strategię rozwoju – dopóty rzetelną i obiektywną wyceną jest wycena po cenie nabycia.

6. Reasumując, w odniesieniu do ustawowego obowiązku, o którym mowa w punkcie 3:
  - a. Przy nabywaniu akcji/udziałów nie jest możliwe określenie wartości godziwej danej spółki (start-upu) w sposób precyzyjny, rzetelny i obiektywny, inaczej niż po cenie nabycia. Aktywa te prezentowane są po cenie nabycia (pomniejszonej ewentualnie o koszty nabycia), co jest zgodne z Ustawą i polityką rachunkowości.
  - b. Jeśli spółka portfelowa wciąż jest start-upem, a poprawność jej modelu biznesowego nie została przez rynek ani potwierdzona, ani zanegowana lub jeśli spółka portfelowa nie osiągnęła jeszcze zakładanego prognozy rentowności, jednak jej model biznesowy został potwierdzony przez rynek i spółka ta realizuje strategię rozwoju, to brak jest uzasadnienia dla zmiany przyjętej wartości akcji/udziałów.
  - c. **W sytuacjach, o których mowa powyżej nie jest możliwe przeszacowanie wartości akcji/udziałów ani w górę, ani w dół, tak aby ten szacunek był precyzyjny, rzetelny i obiektywny.**

7. W opinii Zarządu wartość długoterminowych aktywów finansowych w spółkach portfelowych wykazana w bilansie na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz aktualizacja wyceny aktywów portfelowych prezentowana w rachunku zysków i strat za 2019 rok, a także powiązane odpowiednie pozycje zestawienia zmian w kapitale własnym, rachunku przepływów pieniężnych oraz ujawnień **nie zawierają istotnego zniekształcenia.**

Ze względu na wczesny etap rozwoju spółek portfelowych i ich innowacyjny charakter, Spółka stoi na stanowisku, że dla przedmiotowych aktywów o wartości bilansowej 3.120,8 tys. zł nie jest możliwe określenie tej kwoty w sposób bardziej rzetelny niż jest to zaprezentowane aktualnie.

Wszystkie spółki portfelowe są na bieżąco poddawane monitoringowi i analizie, zwłaszcza w zakresie postępu rozwoju, wykorzystania zainwestowanych środków i możliwości dalszego finansowania. Zarząd Spółki wprowadzi dodatkowo bardziej szczegółową procedurę kontrolną skutkującą przeprowadzeniem testów na utratę wartości zgodnie z ustawą o rachunkowości, nie rzadziej niż raz na rok, na zakończenie roku obrotowego.

Trwała utrata wartości następuje wtedy, kiedy Zarząd uzna aktualny potencjał danej spółki (np. oceniając know-how, zaangażowanie zespołu, postęp rozwoju, wyniki finansowe, potrzebę i dostęp do zewnętrznego finansowania) za niewystarczający do realizacji przez tę spółkę jej założonych celów. Brak realizacji strategii rozwoju stanowi podwyższone ryzyko nieodzyskania zainwestowanego przez Zarząd kapitału.

Pozytywna ocena spółek portfelowych daje realną możliwość osiągnięcia przez TIG korzyści z posiadanych udziałów/akcji i jest wystarczającą podstawą stwierdzenia, że trwała utrata wartości tych udziałów/akcji nie występuje.

8. Zgodnie z art. 28 ust. 7 ustawy o rachunkowości trwała utrata wartości zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. W takiej sytuacji Spółka dokonuje odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość składnika aktywów wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto, a w przypadku jej braku – do ustalonej w inny sposób wartości godziwej.

W 2019 r. Spółka dokonała odpisów aktualizujących dotyczących posiadanych przez TIG udziałów (przeszacowanie w dół) na łączną kwotę 779.642,80 zł.

9. Spółka będzie kontynuować wyżej przedstawione zasady z uwzględnieniem procedur pozwalających na przeprowadzenie testów na trwałą utratę wartości.

a. Jeśli wartość godziwa akcji/udziałów będzie możliwa do ustalenia w sposób wiarygodny, rzetelny i obiektywny – wtedy Spółka będzie dokonywała przeszacowań do wartości godziwej.

Zgodnie z § 15 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (t.j. Dz.U. 2017 poz. 277), za wiarygodną uznaje się wartość godziwą ustaloną w szczególności drogą:

- wyceny instrumentu finansowego po cenie ustalonej w aktywnym obrocie regulowanym, zaś informacje o tej cenie są ogólnie dostępne;
- zastosowania właściwego modelu wyceny instrumentu finansowego, a wprowadzone do tego modelu dane wejściowe pochodzą z aktywnego obrotu regulowanego;
- oszacowania ceny instrumentu finansowego, dla którego nie istnieje aktywny obrót regulowany, na podstawie publicznie ogłoszonej, notowanej w aktywnym obrocie regulowanym ceny nieróżniącego się istotnie, podobnego instrumentu finansowego, albo cen składników złożonego instrumentu finansowego;
- oszacowania ceny instrumentu finansowego za pomocą metod estymacji powszechnie uznanych za poprawne,

przy czym zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 21 ww. rozporządzenia obrotem regulowanym jest nie tylko rynek regulowany, ale również alternatywny system obrotu.

b. Jeśli zmniejszenie wartości przyszłych korzyści będzie możliwe do ustalenia w sposób wiarygodny, rzetelny i obiektywny – wtedy Spółka przeprowadzi test pod kątem trwałej utraty wartości danego składnika aktywów i dokona wymaganego odpisu aktualizującego.

Ponadto, w sprawozdaniu z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego firma audytorska wskazała następujące zastrzeżenie:

„Grupa, na dzień 31 grudnia 2019 r., wykazuje w bilansie w pozycji *Długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach zależnych, współzależnych i wycenianych metodą praw własności* udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności w kwocie 988 tys. zł., co stanowi 25% sumy bilansowej.

Grupa wyceniła metodą praw własności wszystkie jednostki uznane jako stowarzyszone na podstawie skróconych informacji finansowych otrzymanych od tych podmiotów. W związku z tym iż, na dzień wydania opinii, podmioty te nie sporządziły jeszcze ostatecznych sprawozdań finansowych, nie byliśmy w stanie uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów badania, że przyjęte zasady rachunkowości są zgodne z polityką Grupy a dane finansowe mogą stanowić podstawę wyceny metodą praw własności. W rezultacie nie jesteśmy w stanie sformułować wniosku, czy wartość długoterminowych aktywów finansowych wycenianych metodą praw własności wykazana w bilansie na dzień 31 grudnia 2019

roku oraz Zysk/strata z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności prezentowana w rachunku zysków i strat za 2019 rok, a także powiązane odpowiednie pozycje zestawienia zmian w kapitale własnym, rachunku przepływów pieniężnych oraz ujawnień nie zawierają istotnego zniekształcenia."

Na etapie sporządzania przez TIG sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2019 r. spółki stowarzyszone przekazały TIG dane finansowe, jednak nie były to dane ostateczne / zatwierdzone. Sytuacja, w której wszystkie spółki stowarzyszone będą dysponowały ostatecznymi i zatwierdzonymi sprawozdaniami finansowymi w terminie sporządzenia sprawozdania rocznego przez TIG i przeprowadzenia badania przez firmę audytorską jest trudna do realizacji, ze względu na rozbieżność terminów określonych dla TIG jako spółki publicznej (80 dni po zakończeniu roku obrotowego) oraz do 31 marca kolejnego roku obrotowego – dla wszystkich pozostałych spółek. Jednak Spółka podejmuje działania mające na celu w przyszłości jak najszybsze otrzymywanie sprawozdań spółek stowarzyszonych. Spółka podkreśla jednak, że według jej najlepszej wiedzy zaistniała sytuacja nie spowodowała istotnego zniekształcenia danych przedstawionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym TIG, a obraz sytuacji majątkowej i finansowej na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 r. został przedstawiony rzetelnie.

Jacek Strzelecki
Prezes Zarządu
Tech Invest Group S.A.